



d'asův knižní kapsář

■ Řady výpravných publikací nakladatelství Computer Press rozmnožil další titul **Poklad krále Tutanchamona** (Brno 2006) od Jaromíra Mála. Egyptologická literatura a téma samotné mají mezi českými čtenáři již tradiční oblibu. Tato „multifunkční“ kniha s velkým množstvím výjimečných faksimilí dobových dokumentů významných archeologů, včetně Champolliona a dopisu, kterým osvětluje, jak číst hieroglyfy, tedy vsadila na jistotu. Právě rozsáhlé přílohy dělají z knihy dobrou pomůcku k výuce na základních a středních školách. (lic)

■ Chcete-li se na chvíli oprostít od každodennosti a vžít se do situace lidí, jejichž životní osudy do značné míry předurčil původ a místo narození, přečtěte si texty **Magdaleny Frouzové (ed.), Mříže v ráji**

(Vyšehrad, Praha 2006). Jedná se již o druhou studii o životě muslimů a hlavně muslimek v Evropě. Místy poněkud nedbalá redakční práce s textem sice na první pohled dílo snižuje, ale obsahově je kniha doslova nabitá podněty, vybízejícími k zamyšlení. Cenný je hlavně široký záběr a úhel pohledu, který poskytují nezávislí žurnalisté, ale i samy muslimské ženy ve svých autentických výpovědích o životě „jinovců“ na Západě. (rub)

■ Historie nebývá zobrazována pouze ve vědeckých pojednáních a exaktních studiích. Dobrá beletrie dokáže zachytit mnohé prvky historické skutečnosti střízlivým vědeckým popisem nezaznamatelné, a proto má bezesporu v naší nové rubrice místo. Takovým prozaickým dílem je i historický román **Q** (Dokořán, Praha 2006) autorského kvarteta skrytého pod pseudonymem **Luther Blissett**. Geneze zčásti recesistického projektu, jehož je román jedním z produktů, by jistě stála za zmínku. Dílo samo je ale ještě pozoruhodnější. Děj se odehrává v první polovině 16. století a vypráví jej mnohajmenný idealistický stoupenec novokřesťanství – náboženské sekty vzešlé z procesu reformace. Jeho protivníkem v příběhu, který se blíží žánru thrilleru, je donašeč a provokatér ve službách budoucího papeže Giovanni Pietra

Carafy, podepisující se iniciálou **Q**. Oba románové protivníci vystupují v příběhu krátce i coby skutečné historické osobnosti. Rozsáhlé dílo líčí Müntzerovu porážku u Frankenhausenu, fascinující osud anabaptistické komunity v Münsteru, úspěšný podvod namířený proti mocnému bankovnímu domu Fuggerů i převratný vliv knihtisku na šíření nové víry. Kniha se vyznačuje vyvážeností historické věrnosti, věrohodné fabulace i vrstevnaté strhující výpovědi. (jde)

■ George Orwell a Astrid Lindgrenová – **Barmské dny** a **Kajsa Nebojsa, Hold Katalánsku** a **Děti z Bullerbynu, 1984** a **Pípi Dlouhá punčocha** – na první pohled pojmy z jiných světů. Přesto pokud sáhnete po životopisech těchto dvou osobností hned po sobě, shledáte možná mnoho společného. Orwell (1903–1950) a Lindgrenová (1907–2002) byli vrstevníci, ale jejich světy byly jiné. Nemám na mysli rodinné zázemí, ale odlišnost imperiální britské říše, pro kterou není nic typičtějšího než kariéra někde v indickém světě, a severské země v závětrí evropského i světového dění. Oba však chtěli ve svých dílech vypodobnit svět rozdělený na dobrý a špatný. V obou knihách prosakuje více než důrazně, že dvacáté století bylo stoletím bouřlivých a hlubokých sociálních změn, ať v Barmě či v Bullerbynu.

V chronologicky pojatém životopise **Gordona Bowkera** nazvaném **George Orwell** (NLN, Praha 2006) se na více než čtyřech stech stranách ve velmi propočně vystavěných kapitolách dozvíte nejen o podstatných obrazech a událostech v životě tohoto muže, ale i o nejdrobnějších pohnutkách a situacích, které ho „formovaly“ a vytvářely v něm základy pro obraz světa, který čtenářům předal ve svých knihách. Bowker ale nevytváří bezchybnou bustu, zmiňuje například i Orwellův vztah k Židům a homosexuálům, postoj k ženám, sklony k sadismu, slalom mezi socialismem, komunismem, totalitářstvím...

Margareta Strömstedtová, autorka knihy **Astrid Lindgrenová. Životopis** (Albatros, Praha 2006), měla práci snazší. Spisovatelku knih pro děti znala dlouhá léta osobně a dlouhá desetiletí to vypadal, že stvořitelka světově proslulých dětských postavček žádného kostlivce ve skříni neschovávala. I tato pro stromech tak ráda šplhající autorka měla však svá „temná“ období a zkušenosti, úzce související se společenským uspořádáním v prvních desetiletích minulého století. Kniha je doplněna nejen fotografiemi dokumentujícími idylickou a drsnou severskou venkovu, ale také několika ilustracemi z původních švédských vydání. (ivc)

d'as doporučuje k tématu **Rok Charty 77**



Václav Havel; Pavel Landovský; Pavel Kohout; Jiří Dienstbier, V hlavní roli Ferdinand Vaněk, Academia, 404 s., 465 Kč

Antologie představuje soubor dramát tematicky sdružených kolem postavy Ferdinanda Vaňka (ve *Vernisáži* se tato postava ovšem jmenuje Bedřich). Jistě není náhodou, že se tvůrčí her rekrutují z Havlových uměleckých přátel a spolubojovníků proti tehdejšímu režimu. Kniha zahrnuje osm aktovek – *Audiená, Vernisáže* a *Protest* V. Havla; *Kohoutův Atest, Marast* a *Safari*; *Landovského Arest* a *Dienstbierův Příjem*. Celovečerní Landovského hra *Saničárna noc* je oproti původnímu vydání dramát v angličtině do antologie zařazena proto, aby s odstupem let vyzněly autorské vlivy a dobový kontext vzniku her.



Miroslav Vaněk (ed.), Mocní? a Bezmocní? Politické elity a disent v období tzv. normalizace. Interpretativní studie životopisných interview, Prostor, 412 s., 395 Kč

Sborník studií navazuje na publikaci *Vítězové? Poráženi? Politické elity a disent v období tzv. normalizace. Životopisná interview*. Autoři sborníku se pokoušejí metodou orální historie interpretovat rozsáhlý materiál v podobě desítek životopisných interview s bývalými československými disidenty a předlistopadovými komunistickými funkcionáři. Interpretace rozhovorů nejsou pouhým převyprávěním sdělení, která historikové získali. Autoři výpovědi disidentů a komunistických funkcionářů neopravují a ani se nepokoušejí z rozhovorů „vytěžit“ nějaké prvoplánové generalizace.



Pavel Schovánek (ed.) Svazek Dialog. StB versus Pavel Kohout, Paseka, 400 s., 349 Kč

V letech 1969–1989 vedla StB na Pavla Kohouta svazek, který obsahuje na 7000 stran. Jeho zpracování a vydání podstatných částí je významným počinem, svědčícím o praktických StB a jejího boje proti „vnitřnímu“ i „vnějšmu“ nepříteli v 70. a 80. letech. Kniha chce ukázat, jakým způsobem StB shromažďovala informace a jakého byly druhu. Pavel Kohout byl od roku 1969 jedním z ostře sledovaných disidentů. V roce 1979 byl zbaven státního občanství a státní moc jej přinutila k emigraci. Kohoutův svazek tak dokumentuje nejen „domácí praktiky“ StB a „vytěžování“ informátorů, ale i její operace v zahraničí. Obsahuje rovněž materiály týkající se jejich provokačních akcí spojených s vydíráním a nastraženou bombou.